

Одностороння відмова від виконання договору про постачання електричної енергії — штрафу бути: судова практика

від 29.11.2022

Рішення Господарського суду Чернігівської області № [927/822/22](#)

Обставини справи: замовник (далі — Споживач/Позивач) провів відкриті торги № UA-2021-08-13-005046-b на закупівлю електричної енергії, за результатами яких переможцем визнано ТОВ «Е» (далі — Постачальник/Відповідач) та укладено договір про постачання електричної енергії № 3101822ВЦ (далі — Договір). Постачальник повідомив про припинення постачання електричної енергії, та замовник оголосив нову процедуру закупівлі.

Водночас замовник як позивач вважає, що ТОВ «Е» як відповідач повинно сплатити штраф за одностороннє розірвання згідно з умовами договору. Відповідач не згоден, оскільки вважає, що договір був розірваний у зв'язку зі зміною електропостачальника за результатами нової процедури закупівлі, яку провів Позивач. На чий бік стане суд? Читайте далі.

Умови Договору: відповідно до пункту 9.7 Договору в разі відмови Постачальника в односторонньому порядку виконувати цей Договір Постачальник сплачує Споживачу **штрафні санкції у розмірі 15 % від загальної вартості цього договору** (що становить разом з ПДВ 295 550,00 грн). Строк дії договору — до 31.12.2021 та в частині розрахунків — до повного виконання Сторонами взятих на себе зобов'язань.

Позиція Позивача: 15.11.2022 Відповідач направив позивачу повідомлення № 04.2/5796 про припинення постачання електричної енергії з 08.12.2021 у зв'язку з розірванням з 07.12.2021 Договору. Також Відповідач повідомив, що з 08.12.2021 постачання електричної енергії здійснюватиме постачальник «останньої надії» — ДПЗД «Укрінтеренерго» та про право укласти договір з ТОВ «Е»/Відповідачем або іншим електропостачальником відповідно до процедури зміни електропостачальника на іншого електропостачальника у порядку, визначеному розділом VI Правил.

Позивач опублікував в електронній системі закупівель звіт про виконання договору про закупівлю, укладеного за результатами відкритих торгів № UA-2021-08-13-005046-b, де зазначено про розірвання договору про закупівлю за ініціативою Постачальника **у зв'язку із значним зростанням вартості електричної енергії** та оголосив нові відкриті торги на закупівлю електричної енергії, за результатами яких 30.11.2021 між Позивачем та ТОВ «Енерджі Трейд Груп» укладено договір про постачання електричної енергії з 08.12.2021.

АТ «Чернігівобленерго» направило ТОВ «Е»/Відповідачу повідомлення, у якому зазначає про зміну Замовником/Позивачем ЧМР електропостачальника з ТОВ «Е»/Відповідача на ТОВ «Енерджі Трейд Груп» з 08.12.2021.

Позивач також направив Відповідачу лист від 18.01.2022 № 14, у якому зазначив про нарахування відповідно до пункту 9.7 Договору штрафу в розмірі 44 331,78 грн та просив сплатити його протягом місяця з дня отримання листа. Несплата відповідачем **штрафу в розмірі 44 331,78 грн** стала підставою для звернення позивача із цим позовом до суду.

Позиція відповідача: вважає, що підстави для сплати штрафу відсутні, оскільки Договір був достроково розірваний за ініціативою Споживача (Позивача) у зв'язку зі зміною електропостачальника.

Позиція суду: за приписами статті 714 Цивільного кодексу України (далі — ЦКУ) за договором постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу одна сторона (постачальник) зобов'язується надавати другій стороні (споживачеві, абонентові) енергетичні та інші ресурси, передбачені договором, а споживач (абонент) зобов'язується оплачувати вартість прийнятих ресурсів та дотримуватись передбаченого договором режиму її використання, а також забезпечити безпечну експлуатацію енергетичного та іншого обладнання.

До договору постачання енергетичними та іншими ресурсами через приєднану мережу застосовуються загальні положення про купівлю-продаж, положення про договір поставки, якщо інше не встановлено законом або не впливає із суті відносин сторін.

Відповідно до частин першої та третьої статті 651 ЦКУ зміна або розірвання договору допускається лише за згодою сторін, якщо інше не встановлено законом або договором. У разі односторонньої відмови від договору в повному обсязі або частково, якщо право на таку відмову встановлено договором або законом, договір є, відповідно, розірваним або зміненим.

У пункті 13.4 Договору **передбачено право Постачальника на одностороннє розірвання Договору у випадках, якщо Споживач прострочив оплату за постачання електричної енергії та / або іншим чином суттєво порушив умови цього Договору. Такої підстави, як значне підвищення ціни на електричну енергію, для одностороннього розірвання Постачальником Договору сторони в Договорі не передбачили.**

Відповідно до статей 546, 549 ЦКУ виконання зобов'язань за договором можуть

забезпечуватись неустойкою (штрафом, пенєю). Штрафом є неустойка, що обчислюється у відсотках від суми невиконаного або неналежно виконаного зобов'язання. Згідно зі статтею 624 ЦКУ, якщо за порушення зобов'язання встановлено неустойку, то вона підлягає стягненню в повному розмірі, незалежно від відшкодування збитків.

Зі статті 230 Господарського кодексу України випливає, що штрафними санкціями у цьому Кодексі визнаються господарські санкції у вигляді грошової суми (неустойка, штраф, пеня), яку учасник господарських відносин зобов'язаний сплатити в разі порушення ним правил здійснення господарської діяльності, невиконання або неналежного виконання господарського зобов'язання.

Враховуючи те, що Відповідач як постачальник не виконав свої зобов'язання за Договором в частині здійснення постачання електричної енергії позивачу в обумовлений Договором термін, тобто до 31.12.2021, надіслав Позивачу лист № 16.1/5630 від 12.11.2021 та повідомлення № 04.2/5796 від 15.11.2021 про розірвання **Договору з 07.12.2021 та припинення постачання електричної енергії з 08.12.2021, суд доходить висновку, що такі дії Відповідача свідчать про односторонню відмову від виконання зобов'язання, яка Договором чи законом не передбачена та має наслідком застосування господарських санкцій, встановлених пунктом 9.7 Договору.**

Суд, здійснивши перевірку розрахунку штрафу, дійшов висновку про правильне його нарахування, а отже **позовні вимоги в частині стягнення з Відповідача 44 331,78 грн штрафу є обґрунтованими та підлягають задоволенню.**

Керуючись ст. 13, 14, 42, 73-80, 86, 129, 165, 233, 236-238, 240, 241, 252 Господарського процесуального кодексу України, господарський суд вирішив Позов задовольнити повністю та стягнути з Відповідача на користь Позивача 44 331,78 грн штрафу та 2481,00 грн витрат зі сплати судового збору.

За нагоди також читайте:

[«Нікчемність договору про закупівлю: позиція ДАСУ та суду».](#)

За нагоди використовуйте [приклад Додатка З до тендерної документації \(проект договору про закупівлю електричної енергії\).](#)

Збірник судових рішень дуже легко знайти на порталі у розділі «Книги»:

НОВИНИ

ВІД РАДНИКА

07 ЛИСТОПАДА

09:47

ДПС щодо неможливості повторного переходу протягом календарного року зі сплати інших податків і зборів на спрощену систему з особливостями оподаткування

04 ЛИСТОПАДА

13:09

На порталі розміщено приклад договору про закупівлю електричної енергії з урахуванням особливостей

Алгоритм здійснення закупівель без використання електронної системи до 100 тис. грн, до 200 тис. грн та до 1,5 млн грн

"ДОПОРОГОВІ" ЗАКУПІВЛІ ЗА ОСОБЛИВОСТЯМИ ПЛАНУВАННЯ ЗАКУПІВЕЛЬ

У статті «Алгоритм відкритих торгів з 19.10.2022 за новими особливостями» ви отримали чітку таблицю, яка побудована на Законі України «Про...

Ганна Довгая

84 7 Листопада 2022

РАДНИК
Журнал Радник
ПОРТАЛ +
RADNUK.COM.UA
Унікальна пропозиція

«Онлайн-марафон для закупівельників: від початківця до експерта з публічних закупівель»
14 - 23.11.22, 11:00

Більше важливої інформації про закупівлі під час війни читайте на порталі [RADNUK.COM.UA](https://radnuk.com.ua) у розділі [«Воєнний стан»](#).